

Studiebijbel in perspectief. Jongbloed, Heerenveen 2009, 1872 blz., €79,50

Het zal voor sommige lezers misschien verwarring geven om hier te lezen dat er een Studiebijbel bij de Nieuwe Bijbel Vertaling is verschenen. Was dat niet al in 2008 gebeurd en is die niet gerecenseerd in het juninummer van 2009 van dit blad? Dat klopt! En toch is er opnieuw een Studiebijbel verschenen, nota bene bij dezelfde uitgever.

Was dat nodig? Ik vind van wel. Het verschil tussen de versies 2008 en 2009 is kortweg gezegd die tussen een buitenperspectief en een binnenperspectief en de laatste is wat mij betreft niet alleen een welkome, maar zelfs een noodzakelijke aanvulling op de eerste. Waar de interconfessionele (zie het eigen Voorwoord) versie van 2008 afstandelijk spreekt over de Bijbel als geloofs- en cultuurboek (als een soort keuzemogelijkheid zonder voorkeur), spreekt de duidelijk confessionele versie van 2009 in het Woord vooraf over de geestelijke eenheid van Oude en Nieuwe Testament en over de overtuiging dat God zich via de Bijbel bekend maakt om een relatie te zoeken met mensen. Zo zet ieder nadrukkelijk een eigen toon. Waar de versie 2008 blijft spreken in de trant van 'volgens joodse en christelijke tradities', 'de Bijbel is een belangrijke inspiratiebron voor veel mensen' en 'gelovigen in het jodendom en christendom beschouwen de Bijbel als heilige Schrift', gaat de versie 2009 er blijmoedig van uit dat we in de Bijbel te maken hebben met 'Gods openbaring aan mensen' en met een *heilsgeschiedenis* die ons leven en geloof verrijkt en wordt bijvoorbeeld Abraham vrijmoedig een vriend van God genoemd.

Wie denkt dat dit 'dus' wel zal betekenen dat de versie 2008 wetenschappelijker en objectiever is dan die van 2009, vergist zich zeer. Beide uitgaven zijn zeer gedegen en de auteurs van beide versies zijn merkbaar op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in de Bijbelwetenschap. Het verschil zit hem in de keuzes die worden gemaakt bij interpretatie en duiding van wetenschappelijke resultaten, waarbij de versie 2009 zich over het algemeen wat bescheidener en (dus) conservatiever opstelt. Zo beschouw ik het nog altijd als een uitglijder van jewelste dat de versie 2008 op p. 19 spreekt over 'een almaar uitdijend heelaal', daarmee een wetenschappelijke *hypothese*(!) min of meer tot theologische waarheid verheffend.

Genoeg over de theologische verschillen en over naar opzet en samenstelling. Wat direct opvalt is dat de versie 2009 veel meer tekstverwijzingen bevat en ook veel uitgebreider commentaar en achtergrondinformatie levert in de kanttekeningen. Wat dat betreft is het echt een *Studiebijbel*. Naast de toelichtingen per vers, worden ook regelmatig perikopen nog afzonderlijk becommentarieert. Door te werken met zwarte en blauwe letters wordt een en ander helder onderscheiden. Heel behulpzaam zijn ook de overzichten met perikoopverwijzingen en landkaartjes rond de levens van de diverse aartsvaders, koningen en profeten, maar ook bijv. tekeningen van de diverse tempels en excursen over tal van onderwerpen als heiliging, wijsheid, apocalyptiek, Christologie en lofprijzing. Elk Bijbelboek krijgt een uitvoerige inleiding (veel uitvoeriger dan in de versie 2008) waarin wordt ingegaan op structuur en samenstelling, opbouw en inhoud en, bij de OT-sche boeken, de relatie tot het NT. Na Openbaring volgen nog een 'kleine encyclopedie' van maar liefst 117 bladzijden die tevens fungeert als een soort concordantie en een aantal kaarten. Deze Studiebijbel is geen origineel Nederlands product. Hij is afgeleid van de *Bible d'Etude Semeur*, die verscheen in 2005. Als eindredacteuren traden op prof. dr. Eric Peels, hoogleraar OT aan de TU Apeldoorn en prof. dr. Rob van Houwelingen, hoogleraar NT aan de TU Kampen.

Het zal de lezer duidelijk zijn dat ik als het gaat om de inhoud een grote voorkeur heb voor deze versie uit 2009, die echt een 'Bijbelstudiebijbel' is en een schat aan informatie bevat. Als het om de inhoud gaat geef ik de NBV Studiebijbel een 5- en de Studiebijbel in perspectief een 8+. Echter, komt het aan op lay-out en opmaak, dan is het helemaal andersom en scoort de eerste misschien wel een 9 en de tweede een 4. Hoe krijgt een uitgever het verzonnen om op zulk dun papier en (nog erger) in zulke kleine letters een boek uit te geven?! En dan nog is er – i.t.t. de versie 2008 die dat royaal wel heeft – nauwelijks ruimte in de witte kantlijnen voor eigen aantekeningen. Ik heb onlangs een nieuwe en goede bril gekocht, maar ik moet me elke keer enorm inspannen om de tekst te kunnen lezen en moet al na een half uur echt pauzeren. Ik vind dat heel erg jammer. Ik denk dat de gemiddelde gebruiker er graag één of twee tientjes extra voor over zou hebben gehad om een leesbaarder versie te hebben. Het minste wat uitgever Jongbloed kan doen is voorlopig er een stevig vergrootglas bij te leveren!

drs. Teun van der Leer